

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

СИЛАБУС

РИЗИКОЛОГІЯ / RISK CASE STUDIES

Інформація про викладача	
Викладач	Радзіховська Лариса
Науковий ступінь	Кандидат педагогічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25
Контактний телефон	(0432) 55-04-39
E-mail:	l.radzikhovska@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	http://moodle.vtei.edu.ua/course/view.php?id=97
Інформація про освітній компонент	
Статус компоненту	Вибірковий
Освітній ступінь	Магістр
Навчальний рік	2024-2025
Анотація курсу	Дисципліна ризикологія знайомить здобувачів з основами аналізу, діагностики, прогнозування, планування ризиків як у виробництві, так і повсякденному житті. Головне завдання курсу – озброїти здобувачів систематизованими знаннями аналізу, управління та моделювання ризиками. Метою дисципліни є забезпечення розуміння широкої гами економічних ризиків, що виникають у процесі господарської діяльності, урахування їх при прийнятті управлінських рішень і розробка заходів щодо зменшення їх впливу на показники ефективності функціонування підприємства та його господарський механізм. Предметом курсу є теоретичні та практичні питання системного аналізу економічного ризику, моделювання економічних систем, обтяжених ризиком, опанування відповідним апаратом, що дозволяє аналізувати, враховувати та оцінювати ризик у широкому спектрі економічних проблем.
Мова викладання	Українська
Результати навчання	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел. Здатність здійснювати аналіз ризику, який породжений невизначеністю в різних сферах економічної діяльності. Здатність будувати систему показників кількісного оцінювання ступенів ризику. Здатність моделювати ризик, застосовуючи інструментарій економіко-математичного моделювання та інформаційні технології. Здатність управляти ризиком у відповідних сферах економічної діяльності, використовуючи новітні інформаційні технології. Уміти здійснювати аналіз економічного ризику, використовуючи

сучасні інформаційні технології.
 Уміти управляти ризиками у різних сферах економічної діяльності.
 Розуміти та використовувати знання про економічні ризики в професійній діяльності.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	Бальна оцінка	
	Усього годин / кредитів	З них				
		Лекції	Практичні заняття			Самостійна робота
Тема 1. Ризик як економічна категорія.	10	2	2	6	Д, УД, В, РЗ	7
Тема 2. Види ризику.	10	2	2	6	Д, УД, В, РЗ	7
Тема 3. Аналіз ризику. Систематичний ризик.	10	2	2	6	РЗ, РМГ, УД, Д	7
Тема 4. Методи кількісного аналізу ризику. 4.1 Статистичний метод.	10	2	2	6	РЗ, Т	4
Тема 4. Методи кількісного аналізу ризику. 4.2 Ймовірнісний метод.	10	2	2	6	В, РЗ	3
Тема 5. Показники ризику. 5.1 Абсолютні показники.	10	2	2	6	РПЗ, В	3
Тема 5. Показники ризику. 5.2 Порівняльні показники.	10	2	2	6	РЗ	2
Тема 5. Показники ризику. 5.3 Граничні показники. Показники ймовірності втрат.	10	2	2	6	РЗ	2
Тема 6. Методи якісного аналізу ризику. 6.1 Метод експертних оцінок.	10	2	2	6	РПЗ, РМГ, В	4
Тема 6. Методи якісного аналізу ризику. 6.2 Графічні методи.	8	2	2	4	РЗ, В	3
Тема 7. Крива економічного ризику. 7.1 Статистичний метод. побудови кривої ризику.	8	2	2	4	РЗ, УД	4
Тема 7. Крива економічного ризику. 7.2 Метод експертних оцінок побудови кривої ризику	8	2	2	4	РЗ, В	3

Тема 8. Особисте ставлення людей до ризику.	8	2	2	4	РЗ, Д, УД, В	7
Тема 9. Способи зниження ризику.	8	2	2	4	РЗ, Д, УД, В	7
Тема 10. Прийняття управлінських рішень за умов ризику.	8	2	2	4	РЗ, Д, УД, В	7
Тема 11. Прийняття управлінських рішень за умов невизначеності.	8	2	2	4	РЗ, Д, УД, В	7
Тема 12. Керування ризиками.	7	2	2	3	РЗ, Д, УД, В	8
–	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100

Підсумковий контроль - екзамен

Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. РПЗ – розв'язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 2 бали. РЗ – розв'язання задач – 2 бали. Т – тестування – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 1 бал. Д – доповідь – 2 бали. ІЗ – індивідуальне завдання – 15 балів (курси з управління ризиками – 5 балів; участь у наукових заходах – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну за семестр) – 100 балів.
Основні літературні та інформаційні джерела	- Бугріменко Р.М., Смірнова П.В. Ризикологія: навч. посіб. Харків: ТОВ «Видавництво «Форт», 2022. 148 с. - Економічні ризики та методи їх вимірювання: Практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 54 с. - Кравченко М.О., Бояринова К.О., Копішинська К. О. Управління ризиками [Електронний ресурс] : навч. наочний посіб. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с. - Радзіховська Л.М. Ризикологія. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів усіх галузей знань та спеціальностей. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2022. 53 с. - Стещенко О. Д. Ризикологія: навч. посіб. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с.
Політика освітнього компоненту	
Організація навчання	Порядок відвідування лекційних і практичних занять, поведінку в аудиторії, взаємовідносин та дій здобувача вищої освіти, виконання практичних завдань та самостійної роботи регулюється Положенням «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти», Положенням «Про самостійну роботу здобувачів вищої освіти», Етичним кодексом здобувача вищої освіти ВТЕІ ДТЕУ та Правилами внутрішнього розпорядку у ВТЕІ ДТЕУ. Відвідування пар проводиться відповідно до затвердженого розкладу занять.
Відпрацювання пропусків занять	Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У випадку пропуску заняття (лекція, практичне; поважна/неповажна причина), воно обов'язково повинно бути відпрацьовано. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані

	дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компоненту, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	Основні принципи дотримання академічної доброчесності, утвердження чесності та етичних цінностей здобувачами вищої освіти регулюється Положенням «Про дотримання академічної доброчесності педагогічними і науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти»
Інші складові політики компоненту	Дотримання етики ділового спілкування, взаємоповаги між здобувачами та викладачами.

Затверджено на засіданні кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем, протокол № 01 від 18.01.2024.

Науково-педагогічний працівник

Лариса РАДЗИХОВСЬКА

Завідувач кафедри

Людмила ГУСАК